

SINIR TİCARET MERKEZLERİNİN FİZİKİ OLARAK DÜZENLENMESİ, EŞYA VE STOK KONTROLLERİNİN YAPILMASI İLE BU MERKEZLERE GİRİŞ VE ÇIKIŞLARA İLİŞKİN USUL VE ESASLARA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Sınır Ticaret Merkezlerinin fiziki olarak düzenlenmesi, eşya ve stok kontrollerinin yapılması ile bu merkezlere giriş ve çıkışlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Sınır Ticaret Merkezlerinin fiziki olarak düzenlenmesi, eşya ve stok kontrollerinin yapılması ile bu merkezlere giriş ve çıkışlara ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 172 nci maddesi ile 1/12/2008 tarihli ve 2008/14451 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığını,
- b) Depo: İthal veya ihracat amacıyla Sınır Ticaret Merkezine getirilen eşyanın geçici olarak konulduğu yeri,
- c) Müsteşarlık: Gümrük Müsteşarlığını,
- ç) Sınır ticaret merkezi (STM): 1/12/2008 tarihli ve 2008/14451 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Karar kapsamında öngörülen sınırdaki kurulacak ve ihracat ve ithalat yapılabilen alanların yer aldığı Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesi dışında addedilen yerleri,
- d) Sınır ticaret merkezi işleticisi: Sınır Ticaret Merkezlerinin bulunduğu ildeki il özel idaresini,
- e) Sınır ticaret merkezi mağazaları: Sınır Ticaret Merkezinde faaliyet gösteren mağazaları ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşletici ve Mağazaların Sorumlulukları, Defter ve Belgeler,

Denetim ve Müeyyide

Sınır ticaret merkezinin fiziki düzenlemesi ve inşası

MADDE 5 – (1) Sınır Ticaret Merkezi işleticisi tarafından tesis edilecek Sınır Ticaret Merkezlerinde aşağıdaki nitelik ve şartlar aranır.

- a) İhracat ve ithal eşyasının birbirinden fiziksel olarak ayrı bölümlerde sergilenmesini; dışarıdan gelecek müdahalelerin engellenmesini, gerektiğinde satış ve depolama yerleri ile laboratuvarların da yer aldığı bölümlerin bulunmasını sağlayacak şekilde inşa edilmeleri,
- b) İhtiyaca göre boyutlarının genişletilebilmesi veya daraltılabilmesine imkan tanıyacak şekilde projelendirilmeleri,
- c) Giriş ve çıkış bölümlerinin fiziki olarak birbirinden ayrılması ve çevreden tecrit edilmesini sağlayacak yüksek duvarların inşa edilmeleri,
- ç) Bulunduğu sahanın tamamen aydınlatılması ve güvenlik kameraları ile donatılması ve saha zemininin, yoğun araç trafiği, yükleme ve boşaltma faaliyetlerinin sorunsuz olarak yürütülmesini sağlayacak şekilde asfalt ya da beton ile kaplanması,
- d) Mağazaların araçlardan eşya tahmil ve tahliyesine uygun şekilde yapılandırılmaları,
- e) Asgari 45 ton tartma kapasitesine sahip kantar kurulması,
- f) Bulunduğu sınırın geçiş noktasına yeterli uzunlukta raylı sisteme sahip kapı kurulması,
- g) Gümrük idaresince gümrük işlemlerinin elektronik ortamda yapılması için kullanılan Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri (BİLGE) sistemi ve diğer yazılımlar için gerekli bilgisayar ve internet altyapısının hazırlanması,
- h) Görev yapacak kamu personelinin etkin, etkili, sürekli ve düzenli hizmet verebilmeleri için gerekli ısınma, aydınlatma, su ve haberleşme ve benzeri gibi imkânlarla sahip hizmet binaları ile burada faaliyet gösteren tacir ve esnafın temel ihtiyaçlarını karşılayacak binaların yapılması,
- ı) Giriş-çıkış kapısında gümrük muhafaza görevlilerinin ve güvenliği sağlayacak personelin kullanabileceği uygun mekân oluşturulması.

(2) Sınır Ticaret Merkezinin yukarıda belirtilen şartları karşılayıp karşılamadığı Sınır Ticaret Merkezinin bağlı olduğu Gümrük idarelerince denetlenir.

Sınır ticaret merkezi işleticisinin ve mağazalarının sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Sınır Ticaret Merkezi işleticisinin ve mağazalarının gümrük idaresine karşı sorumlulukları şunlardır:

- a) Sınır Ticaret Merkezi işleticisi ve mağaza işleticileri; eşyanın Sınır Ticaret Merkezinde bulunduğu süre içerisinde gümrük gözetimi altında bulunmasını sağlamak, eşyanın iyi muhafaza edilmesi konusunda yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır.
- b) Sınır Ticaret Merkezi işleticileri ve/veya mağaza işleticileri, Sınır Ticaret Merkezine alınan eşyanın bu merkezlere girerken gümrük idaresince tespit edilen miktar üzerinden ve eğer tespit yapılmamışsa belgelerinde yazılı miktarları üzerinden, Sınır Ticaret Merkezinde eşya değiştirilmesinden, gümrük idaresine karşı mali bakımdan sorumludur. Bu sorumluluk, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere, eşyanın gümrükçe tespit olunan veya belgelerinde ve gümrük beyannamesinde yazılı miktarına ve cinsine göre eksiklik veya değişiklik ortaya çıkması halinde, bunlara ait gümrük vergilerinin ve cezaların ödenmesini kapsar. Ancak, eşyanın tabiatından doğan kayıp ve fireler ile Sınır Ticaret Merkezi işleticilerinin ve mağazalarının kusur ve hatalarından meydana gelmeyen telef, kayıp, doğal afet, yangın, su basması, çalınma ve benzeri haller dolayısıyla meydana gelen eksikliklerin gümrük idaresine ispat edilmesi ve bunun idarece de kabul edilmesi halinde sorumluluk söz konusu olmaz.
- ç) Sınır Ticaret Merkezi işleticileri ve mağazaları tutacakları giriş, çıkış kayıt ve muhasebelerini gümrük denetlemesini sağlayacak şekil ve usullere uygun surette yürütmek zorundadır.
- d) Sınır Ticaret Merkezi işleticilerinin Sınır Ticaret Merkezinin tamamının genel bakım ve onarımını yapması veya yaptırması, hizmetlerin hızlı yapılmasını teminen yeni teknolojinin gerektirdiği teknik donanımın sağlanması gerekir.

Defter ve belgeler

MADDE 7 – (1) Sınır Ticaret Merkezi İşleticisi ile Sınır Ticaret Merkezi Mağazası işleticisi, gümrük mevzuatı açısından aşağıdaki defter ve belgeleri tutmak ve düzenlemek zorundadır:

- a) Sınır Ticaret Merkezi eşya giriş-çıkış defteri,
  - b) İhracata ilişkin gümrük beyannamesi,
  - c) İthalata ilişkin gümrük beyannamesi,
  - ç) Satış belgesi,
  - d) Aylık satış listesi.
- (2) Bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla gümrük beyanı yapıldığı durumlarda, bilgisayar ortamında tutulan kayıtlar, elektronik imzalı olması halinde defter ve belgeler hükmündedir.
- (3) Gümrük beyannamesi düzenlenirken beyannamenin ilgili kutucuğuna kod, ülke adı-il adı-STM adı yazılır.
- (4) İlgili kişiler bu defter ve belgeleri gümrük kontrolü amacıyla beş yıl süre ile saklamak zorundadırlar.
- (5) Bu defter ve belgelerin saklama süresi defterlerin tasdik edildiği, belgelerin ise düzenlendiği yılın sonundan itibaren işlemeye başlar.

Sınır ticaret merkezi eşya giriş-çıkış defteri

MADDE 8 – (1) Sınır Ticaret Merkezi Eşya Giriş-Çıkış Defteri; depoya veya mağazaya alınan ve depodan veya mağazadan çıkan her beyanname veya satış belgesi muhteviyatı eşyaya ait işlemlerin tarih sırası itibarıyla kaydedildiği Ek-1’de yer alan defterdir.

- (2) Sınır Ticaret Merkezi Eşya Giriş-Çıkış Defterinin her yaprağı müteselsil sıra numaralı olur.
- (3) Sınır Ticaret Merkezi Eşya Giriş-Çıkış Defterinin,
  - a) Yeni faaliyete geçenler için faaliyete geçmeden önce,
  - b) Öteden beri faaliyete devam edenler için defterin kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda,
  - c) Defter yapraklarının dolması halinde yaprakların kullanılmaya başlanmasından önce, tasdik ettirilmesi mecburidir.
- (4) Sınır Ticaret Merkezi Eşya Giriş-Çıkış Defteri, satış mağazasının bulunduğu yerdeki noter veya noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar tarafından tasdik edilir.
- (5) Noterlerin yapacağı tasdik şerhi Sınır Ticaret Merkezi Eşya Giriş-Çıkış Defterinin ilk sahifesine yazılır ve firma unvanı, iş adresi, defterin nevi, defterin kaç sahifeden ibaret olduğu, defterin kullanılacağı dönem, firmanın denetimini altında bulunduğu gümrük idaresi, tasdik tarihi, tasdik numarası, tasdiki yapan makamın mühür ve imzası bilgilerini içerir.
- (6) Defterler sayfa numarası izlediği saptanarak noterce tasdiklenir.
- (7) Sınır Ticaret Merkezi İşleticisi ve Mağaza sahipleri bir yıl içinde kullanacaklarını tahmin ettikleri sayıdaki yaprağı yukarıdaki esasa göre tasdik ettirirler. Tasdikli yapraklar bittiği takdirde yeni yapraklar kullanılmadan önce tasdik ettirilir. Tasdik makamı aynı takvim yılında mükerrer olmayacak şekilde ilave yaprak sayısını ilk tasdik şerhinin altına kaydeder ve bu kaydı usulüne göre tasdik eder.
- (8) Sınır Ticaret Merkezi Eşya Giriş-Çıkış Defteri, Sınır Ticaret Merkezine giren ve çıkan eşyanın izlenmesi için kullanılır. Kayıtlar beyanname ve satış belgesine dayanılarak yapılır ve en az; eşyanın depoya veya mağazaya giriş tarihi, eşyaya ilişkin beyanname veya satış belgesinin tarih ve numarası, eşyanın cinsi ve miktarı, eşyanın Sınır Ticaret Merkezine giriş ve çıkışma ilişkin özet beyan tarihi bilgilerini içerir.
- (9) Sınır Ticaret Merkezinde önceki yıldan kalan eşya, mali yılbaşında yapılan sayımlara istinaden ayrı bir sütun oluşturularak beyannamenin tescil sayı ve tarihi de belirtilmek suretiyle kaydedilir.
- (10) Deftere kayıtların en geç üç iş günü içinde yapılması zorunludur.
- (11) Sınır Ticaret Merkezi Giriş-Çıkış Defteri, istendiği takdirde ibraz edilmek üzere mağaza ve depo sahiplerince saklanmak zorundadır.

Satış belgesi

MADDE 9 – (1) Sınır Ticaret Merkezlerinden yapılan satışta, satıcı, alıcı ve satışa konu eşyaya ilişkin bilgileri içeren ve düzenleyen tarafından tarih ve sıra numarasına göre saklanması zorunlu olan satış fişi ya da fatura düzenlenir.

(2) Satış belgesinde en az aşağıdaki bilgiler bulunur:

- Düzenleme tarihi, seri ve sıra numarası,
- Düzenleyen Sınır Ticaret Merkezi İşleticisi veya Mağazanın adı ve adresi,
- Uygunluk Belgesinin sayı ve tarihi,
- Satılan eşyanın miktarı, nevi ve satış fiyatı,
- Satışı yapan Sınır Ticaret Merkezi İşleticisi veya Mağaza görevlisinin adı, soyadı veya bu görevliyi belirleyen her türlü tanıtıcı işaret.

(3) Satış belgesi seri/sıra numarasına göre iki örnek olarak düzenlenir.

(4) Sınır Ticaret Merkezi işleticisi ve/veya mağazalar sattıkları eşya için satış belgesi vermek ve müşteri de söz konusu belgeleri istemek ve almak mecburiyetindedir.

Aylık satış listesi

MADDE 10 – (1) Sınır Ticaret Merkezi İşleticisi ve/veya Mağazalar sattıkları eşyanın cinsini ve miktarını tespit etmek üzere Yönetmeliğe ekli örneğe uygun olarak her ay aylık Ek-2'de yer alan satış listesi düzenler.

(2) Aylık satış listesinde en az aşağıdaki bilgiler bulunur:

- Düzenleyen İşletici veya mağazanın adı,
- Eşyanın cinsi, satılan miktar ve tutarı,
- Listenin ait olduğu dönem

(3) Aylık satış listeleri her ay satılan eşyaya ilişkin satış belgesi esas alınarak düzenlenir. Aylık satış listeleri biri asıl üç örnek düzenlenir ve listenin aslı en geç müteakip ayın üçüncü günü akşamına kadar işleticinin/mağazanın bağlı bulunduğu gümrük müdürlüğüne verilir. Sınır Ticaret Merkezi Mağazası tarafından düzenlenen aylık satış listesinin bir örneği Sınır Ticaret Merkezi İşleticisine gönderilir, bir örneği de Mağazada saklanır.

Giriş çıkışlar ve giriş kartları

MADDE 11 – (1) Sınır Ticaret Merkezinde görevli resmi ve özel kuruluşlara bağlı tüm personel ile araçlar için verilecek giriş kartları, Sınır Ticaret Merkezi işleticisi tarafından tanzim edildikten sonra mülki idare amirliklerince onaylanarak verilir.

(2) Düzenlenecek giriş kartlarının çeşitleri, veriliş şekli, değiştirilmesi, iptali, diğer giriş çıkışlar, park yerleri ve her türlü trafik düzenlemeleri ile sair hususlara ilişkin esaslar Sınır Ticaret Merkezi işleticisi tarafından hazırlanıp mülki idare amirlerince onaylanarak yürürlüğe girecek yönergelerle belirlenir.

Süre

MADDE 12 – (1) Sınır Ticaret Merkezlerine ithal veya ihrac hükümlüyle konulan eşyanın burada satış veya sergi amaçlı olarak kalış süresi 3 ay ile sınırlıdır.

(2) Sınır Ticaret Merkezlerine ithal veya ihrac hükümlüyle konulan eşyanın 3 ay içerisinde buradan çıkarılmaması halinde bu durumunun zorunlu nedenlerden meydana geldiğinin süre bitiminden önce belgelendirilmesi halinde ilgili gümrük idaresi tarafından ek süre verilebilir.

(3) Eşyanın 3 ay içinde Sınır Ticaret Merkezlerinden çıkarılmaması ve bu süre içerisinde ek süre talebinde de bulunulmaması hâlinde Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin birinci fıkrası hükümlü uygulanır.

Sayım fazla ve noksanlıkları

MADDE 13 – (1) Sınır Ticaret Merkezi işleticileri veya mağazaları yıl sonunda mağaza ve depo mevcutlarına ilişkin bir listeyi gümrük idaresine verir. Her yıl, Sınır Ticaret Merkezindeki eşya gümrük idaresince, işletici tarafından verilen liste göz önünde bulundurulmak suretiyle sayılır. Sınır Ticaret Merkezindeki eşyanın kısa sürede sayılmayacak kadar çok olması halinde, bunların gümrük idareleri tarafından örnekleme yöntemiyle sayılması mümkündür. Ayrıca, gümrük idaresince gerekli görülmesi halinde yıl içinde sayım işlemi yapılabilir.

(2) Sınır Ticaret Merkezlerinde yapılan sayım sonucunda noksan çıkan ithal eşyanın Gümrük Kanununun 236 ncı maddesine göre gümrük vergileri ve cezaları, duruma göre işletici veya mağazalardan tahsil edilir. İhraç eşyasında noksanlık tespit edilmesi halinde, katma değer vergisi ve varsa özel tüketim vergisi istisnasından yararlanan eşyanın katma değer vergisi tahsil edilir.

(3) Yapılan sayım sonucunda fazla çıkan eşya kayıtlara alınır. Bu fazlalığın geçerli nedenlerden ileri geldiğine gümrük idaresince kanaat getirilmediği takdirde, Gümrük Kanununun 236 ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre işlem yapılır.

(4) Sınır Ticaret Merkezi ve Mağazalarının sayımlarında bulunacak heyete ilgili gümrük müdürü tarafından tayin edilecek en az şef seviyesinde bir memur başkanlık eder.

(5) Sayım sonunda 3 aydan fazla bir süredir Sınır Ticaret Merkezinde bulunduğu tespit edilen ihrac eşyası gümrük mevzuatı doğrultusunda geri gelen eşya hükümlerine tabi tutulur.

(6) Yapılan inceleme ve denetlemeler sonucunda, hak sahibi olmayan kişilere yapıldığı ya da hak sahiplerine olmakla birlikte limit üzerinde gerçekleştiği belirlenen satışa ilişkin eşya da noksan çıkan eşya addedilerek işlem yapılır. Bu tür eşyanın gümrük vergileri tahsil edilir. Ayrıca limit fazlası veya hak sahibi olmayan kişilere yapıldığı anlaşılan her bir satış için Gümrük Kanununun 236 ncı maddesine göre işlem yapılır.

Denetim ve müeyyide

